

CZERWIEC 2024

MONITOR JAPÓŃSKI

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet Łódzki

MONITOR JAPOŃSKI

CZERWIEC 2024

Japonia i Korea Południowa nie chcą kolejnych ograniczeń w handlu z Chinami

W czerwcu warto zwrócić uwagę na kolejną rundę rozmów ds. bezpieczeństwa pomiędzy Stanami Zjednoczonymi, Japonią i Koreą Południową. Celem rozmów jest wzmacnianie łańcuchów dostaw w obszarze strategicznych surowców i technologii. Stanom Zjednoczonym coraz trudniej jest przekonać swoich

I.WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

2 czerwca: Japonia, Korea Południowa i Stany Zjednoczone rozwijają współpracę wojskową. Sekretarz obrony USA Lloyd Austin, minister obrony Japonii Kihara Minoru i minister obrony Korei Południowej Won-sik Shin spotkali się w Singapurze podczas szczytu bezpieczeństwa Shangri-La. Sojusznicy zgodzili się na organizację kolejnych wspólnych manewrów wojskowych. Dodatkowo ministrowie Japonii i Korei Południowej poinformowali o zawieszeniu sporu związanego z namierzeniem samolotu patrolowego Morskich japońskich Sił Samoobrony przez radarowy system radarowy kontroli ognia południowokoreańskiego niszczyciela marynarki wojennej. Podczas spotkania obie strony zgodziły się zapewnić płynną komunikację, aby uniknąć podobnych sytuacji między MSDF a południowokoreańską marynarką wojenną w przyszłości. Oba kraje będą przestrzegać Kodeksu Nieplanowanych Spotkań na Morzu.

4 czerwca: premier Kishida nie rozwiąże parlamentu przed zakończeniem obecnej sesji. Premier Kishida Fumio zdecydował się odłożyć rozwiązanie izby niższej parlamentu podczas bieżącej sesji, która zakończy się 23 czerwca. Premier rozważał taką możliwość. Zwycięstwo w przedterminowych wyborach utorowałoby mu drogę do ponownego wyboru na przewodniczącego rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej, które odbędą się we wrześniu. Notowania gabinetu pozostają jednak na wyjątkowo niskim poziomie z powodu skandalu związanego z błędnym rozliczeniem funduszy politycznych przez Partię Liberalno-Demokratyczną. Premier stawia na odbudowę poparcia dzięki wprowadzeniu zmian w prawie dotyczącym funduszy wyborczych.

7 czerwca: specjalny panel ds. bezpieczeństwa cybernetycznego rozpoczyna prace. Minister ds. transformacji cyfrowej Kono Taro zwrócił się do ekspertów z prośbą o opracowanie raportu na temat aktywnych środków

cyberobrony w celu przygotowania nowych przepisów. Minister Taro przemawiał na inauguracyjnym spotkaniu panelu 17 ekspertów, którzy doradzają rządowi w sprawie wprowadzenia nowych narzędzi cyberobrony i zapobiegania cyberataków na kluczową infrastrukturę. Eksperci zostali poproszeni o omówienie trzech priorytetowych kwestii: usprawnienie wymiany informacji między sektorem publicznym i prywatnym oraz wsparcie dla sektora prywatnego; wykrywanie cyberataków; oraz nadanie rządowi niezbędnych uprawnień. Rząd uwzględnił plany wprowadzenia aktywnej obrony cybernetycznej do Strategii Bezpieczeństwa Narodowego podczas jej przeglądu w 2022 roku.

7 czerwca: Japonia próbuje ograniczyć dostawy paliwa jądrowego z Rosji.

Japonia i państwa zachodnie podejmują działania mające na celu zmniejszenie ich zależności od rosyjskiego paliwa jądrowego poprzez dążenie do zbudowania niezależnego łańcucha dostaw. Po inwazji na Ukrainę Rosja pozostaje głównym dostawcą paliwa jądrowego dla Zachodu. Rosja ma największy na świecie udział w zdolności do wzbogacania uranu. W grudniu 2023 roku Japonia, Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, Francja i Kanada podjęły decyzję o utworzeniu globalnego rynku dostaw uranu wolnego od rosyjskich wpływów. Państwa przeznaczą ponad 4,2 miliarda dolarów w postaci inwestycji rządowych i prywatnych by wzmocnić wspólne zdolności wzbogacania uranu w ciągu najbliższych trzech lat.

11 czerwca: Japonia i USA tworzą grupę roboczą ds. wspólnej produkcji

rakiet. Defense Industrial Cooperation, Acquisition, and Sustainment Forum (DICAS) to nowe forum utworzone na podstawie porozumienia między premierem Japonii Kishidą Fumio i prezydentem USA Joe Bidenem podczas kwietniowego szczytu. Japonia i Stany Zjednoczone zakończyły serię spotkań mających na celu promowanie współpracy w przemyśle obronnym. Podjęto decyzję o utworzeniu grup roboczych ds. wspólnej produkcji rakiet, naprawy statków i samolotów oraz zwiększenia odporności łańcuchów dostaw. Zdaniem ambasadora Stanów Zjednoczonych w Japonii Rahma Emanuela japońska baza inżynierska, przemysłowa i produkcyjna może zapewnić istotny wkład dla amerykańskiego przemysłu obronnego.

14 czerwca: zmiany w prawie migracyjnym pozwolą na bardziej elastyczną

pracę. Izba Reprezentantów przyjęła ustawę która pozwala pracownikom zagranicznym na dłuższy pobyt w Japonii, co jest odpowiedzią na problem rosnącego niedoboru siły roboczej w kraju. Nowy system szkoleń i zatrudnienia zastąpi 30-letni program szkoleń stażystów technicznych, który spotkał się z ostrą krytyką ze strony prasy i opinii publicznej. Zgodnie z nowym systemem, pracownicy mogą pozostać w Japonii przez trzy lata. Następnie mogą ubiegać się

o status pracownika wykwalifikowanego, który przedłuża ich pobyt o maksymalnie pięć dodatkowych lat. Aby ubiegać się o dłuższy pobyt, pracownicy muszą spełniać określone wymagania dotyczące nabytych umiejętności i znajomości języka japońskiego. Nowy system pozwala pracownikom zagranicznym przejście do kategorii pracowników o wyższych kwalifikacjach. Ustawa utrzymuje jednak istniejące ograniczenia dotyczące sprowadzania członków rodziny do Japonii i nie zezwala na łączenie rodzin przez pierwsze osiem lat pobytu pracownika w kraju.

17 czerwca: wyjątkowo niskie poparcie dla PLD. Sondaż przeprowadzony przez Asahi Shimbun pokazał spadek poparcia dla rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej z 24 procent do 19 procent. Jest to najniższy wynik partii rządzącej w tym stuleciu. Podobna sytuacja miała miejsce pod koniec administracji Taro Aso w 2009 roku, tuż przed odsunięciem PLD od władzy. Kolejne badania pokazują postępujący spadek popularności PLD oraz administracji premiera Kishidy. Wskaźnik poparcia dla gabinetu wyniósł 22 procent. Wskaźnik dezaprobaty wyniósł 64 procent, co oznacza wzrost o 2 punkty procentowe.

19 czerwca: izba niższa parlamentu przegłosowała poprawki do ustawy o funduszach politycznych. Sejm przyjął nową ustawę mającą uregulować sposób rozliczania funduszy politycznych i zapobiec powtórzeniu się ostatniego skandalu. Nowe prawo, które wejdzie w życie 1 stycznia 2026 roku, będzie wymagać od polityków ujawnienia nazwisk osób, które kupiły bilety na imprezy fundraisingowe o wartości ponad 50 000 jenów (315 USD). Obecnie limit ten wynosi na ponad 200 000. Przychody z imprez fundraisingowych muszą być przelewane na konta bankowe, zamiast być obsługiwane w gotówce. W skandalu związanym z funduszami politycznymi okazało się, że wielu prawodawców LDP przez lata ukrywało przychody ze zbiórek pieniędzy swoich frakcji. Znowelizowane prawo będzie wymagać od członków Sejmu wydawania dokumentów potwierdzających, że raporty dotyczące dochodów i wydatków z funduszy politycznych zostały odpowiednio przygotowane. Członkowie Sejmu zostaną zawieszeni w prawach w przypadku wykrycia fałszerstw, pominięć i innych naruszeń oraz stwierdzenia, że nie potwierdzili oni raportów w wystarczającym stopniu. Ponadto organizacje polityczne powiązane z członkami parlamentu będą zobowiązane do składania raportów dotyczących funduszy politycznych online. Główna opozycyjna Konstytucyjno-Demokratyczna Partia Japonii, Demokratyczna Partia Ludowa i Japońska Partia Komunistyczna głosowały przeciwko ustawie.

19 czerwca: Japonia i Nowa Zelandia rozwijają współpracę wywiadowczą. Przywódcy Japonii i Nowej Zelandii przyjęli pakt mający na celu usprawnienie

wymiany tajnych informacji. Rządy zacieśnią również współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa gospodarczego. Christopher Luxon odbył swoją pierwszą podróż do Japonii od czasu objęcia urzędu premiera w listopadzie 2023 roku. Nowa Zelandia popiera współpracę na rzecz realizacji wolnego i otwartego Indo-Pacyfiku. Przywódcy wyrazili zaniepokojenie coraz bardziej napiętą sytuacją na Morzu Południowochińskim.

20 czerwca: rekordowa liczba kandydatów w wyborach na gubernatora Tokio. 56 osób kandyduje w tegorocznych wyborach gubernatora Tokio, które zostaną rozstrzygnięte 7 lipca. W grupie znajduje się 22 kandydatów Partii ochrony społeczeństwa przed telewizją NHK. Wśród najpoważniejszych kandydatów znajduje się obecna prezydent Koike Yuriko, która zyskała poparcie rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej i Komeito. O urząd gubernatora stara się także Renho Murata, była przewodnicząca Partii Demokratycznej, która startuje z poparciem Konstytucyjnej Partii Demokratycznej. Kandydatka startuje z hasłami konieczności obniżenia wysokich kosztów utrzymania w stolicy. Wśród kandydatów znalazł się również Tamogami Toshio, były szef sztabu Powietrznych Sił Samoobrony, który chce skupić się na zapewnieniu edukacji, która da Japończykom pewność siebie i dumę.

20 czerwca: wniosek o wotum nieufności wobec Kishidy Fumio odrzucony. Wniosek o wotum nieufności złożony przeciwko gabinetowi premiera Kishidy Fumio został odrzucony przez izbę niższą zdominowaną przez Partię Liberalno-Demokratyczną i jej partnera koalicyjnego, Komeito. Wniosek został złożony przez największą opozycyjną Japońską Partię Konstytucyjno-Demokratyczną, która skrytykowała „ograniczone poprawki” do ustawy o kontroli funduszy politycznych przyjętej przez Sejm poprzedniego dnia. Za wnioskiem głosowały wszystkie partie opozycyjne, w tym Nippon Ishin (Japońska Partia Innowacji), Japońska Partia Komunistyczna i Demokratyczna Partia Ludowa.

22 czerwca: przygotowania do wyborów przewodniczącego PLD. Premier Kishida Fumio zapowiedział, że będzie ubiegać się o reelekcję na stanowisko przewodniczącego rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej. Premier obiecał wdrożenie dodatkowych środków finansowych w odpowiedzi na wzrost cen oraz wznowienie dopłat do rachunków za energię elektryczną i paliwa. Kishida Fumio przekonuje, że przegłosowane przez parlament zmiany w prawie finansowania partii politycznych ustanowiły skuteczny system kontroli z konkretnymi środkami reagowania. Kishida potwierdził również chęć wprowadzenia zmiany konstytucji.

25 czerwca: cesarz Naruhito z wizytą w Wielkiej Brytanii. Cesarz Naruhito udał się z oficjalną wizytą w Wielkiej Brytanii. Para cesarska wzięła udział w przyjęciu zorganizowanym przez japońsko-brytyjskie organizacje przyjaźni.

Podczas spotkania z królem Karolem monarchowie mówili o wspólnych więziach i nowych wyzwaniach jakie niesie przyszłość. Dotychczasowe wizyty koncentrowały się na pojednaniu między dwoma krajami po zakończeniu II wojnie światowej. Cesarz Naruhito i król Karol utrzymują przyjacielskie stosunki od czterdziestu lat.

26 czerwca: kolejny program dopłat do kosztów energii elektrycznej i gazu.

Rząd wprowadzi program dopłat do kosztów energii elektrycznej i gazu dla gospodarstw domowych od sierpnia do października 2024 roku. Program zakłada dopłaty w wysokości 3,5 jena za jedną kilowatogodzinę energii elektrycznej i 15 jenów za jeden metr sześcienny gazu. Miesięczne rachunki za energię elektryczną będą mniejsze o ok. 1400 jenów (8,75 USD) i a za gaz o 450 jenów dla przeciętnego gospodarstwa domowego.

27 czerwca: pozytywna ocena reform gospodarczych premiera Kishidy.

Pomimo rosnącej krytyki politycznej, reformy gospodarcze premiera Kishidy Fumio są pozytywnie oceniane przez japońskie podmioty gospodarcze. Indeks Nikkei Stock Average zbliża się do wysokiego poziomu 40 000 pkt. W badaniu nastrojów gospodarczych przeprowadzonym przez Nikkei premier Kishida uzyskał wysoką ocenę 4,5 na 5 punktów. Dobre wskaźniki gospodarcze są efektem podwyżek płac i reformy zarządzania korporacyjnego. Wśród pozytywnych zmian w procesie walki z deflacją wymienia się rozszerzenie nieopodatkowanego programu Indywidualnych Kont Oszczędnościowych Nippon (NISA), które ma zachęcać Japończyków do inwestowania a nie blokowania oszczędności na kontach i lokatach. Eksperci zwracają również uwagę na propozycję zwiększenia limitów dla indywidualnego planu emerytalnego o zdefiniowanej składce (iDeCo). Największym problemem obecnej administracji jest powiększanie długu publicznego.

28 czerwca: trójstronna współpraca w zakresie kontrolowania handlu z

Chinami. Stany Zjednoczone, Japonia i Korea Południowa zgodziły się współpracować w celu wzmocnienia swoich łańcuchów dostaw krytycznych towarów, w tym zaawansowanych technologicznie chipów. Administracja Joe Bidena podniosła cła na pojazdy elektryczne sprowadzane z Chin. Podsekretarz handlu USA ds. przemysłu i bezpieczeństwa, przekonywał przedstawicieli japońskiego ministerstwa handlu do wprowadzenia kolejnych ograniczeń eksportu półprzewodników. Pomimo nacisków ze strony Waszyngtonu podczas trójstronnego spotkania władze w Tokio i Seulu nie zgodziły się na dalsze zaostrezenie zasad handlu z Chinami. Tokio obawia się, że Pekin może podjąć działania odwetowe, odcinając dostawy krytycznych minerałów dla sektora produkcji półprzewodników.

KOMENTARZ

Wydarzenia w czerwcu zostały zdominowane przez przygotowania do wyścigu o fotel przewodniczącego Partii Liberalno-Demokratycznej, które rozpocznie się jesienią.

Z powodu coraz słabszego poparcia dla Partii Liberalno-Demokratycznej premier Kishida spotyka się z coraz silniejszą krytyką ze strony partii opozycyjnych ale także wewnątrz koalicji rządzącej. Pomimo niskiego poparcia społecznego premiera Kishida Fumio wyraził chęć do kandydowania w nadchodzących wyborach na przewodniczącego PLD. Szef japońskiego rządu liczy na odzyskanie zaufania społecznego dzięki zapowiedziom kontynuowania pomocy bezpośredniej dla gospodarstw domowych oraz dalszymi staraniami zmierzającymi do zwiększenia wynagrodzeń.

Kluczowym wydarzeniem zatwierdzenie nowej ustawy o kontroli funduszy politycznych, która została przedstawiona jako rozliczenie skandalu finansowego wewnątrz partii rządzącej. Niestety ostateczny kształt ustawy oraz sposób jej przyjęcia przez parlament nie zapewni najprawdopodobniej widocznego wzrostu poparcia dla premiera. Ustawa została skrytykowana przez większość ugrupowań opozycyjnych, które twierdzą, że propozycja zamian zaproponowanych przez rząd nie eliminuje wszystkich możliwości ukrywania przychodów pochodzących z imprez fundraisingowych. Ustawodawcy wskazują na liczne luki prawne, w tym fakt, że politycy nadal mogą organizować zbiórki pieniędzy dowolną liczbę razy w ciągu roku. Ustawa w sposób niejednoznaczny opisuje odpowiedzialność członków Sejmu, których otoczenie nie przygotowuje starannych sprawozdań finansowych. Partie opozycyjne domagały się również wprowadzenia całkowitego zakazu przekazywania darowizn politycznych od firm i organizacji.

Krytyka pod adresem premiera jest również coraz bardziej widoczna wewnątrz koalicji rządzącej. Były premier Suga Yoshihide otwarcie zasugerował, aby Kishida Fumio wycofał się z wyborów prezydenckich Partii Liberalno-Demokratycznej. Jego zdaniem obecny premier powinien wziąć na siebie pełną odpowiedzialność za skandal związany z niewłaściwym wydatkowaniem funduszy politycznych. Pomimo tego, że premier nie ma zamiaru dokonać wcześniejszego rozwiązania parlamentu, w przestrzeni publicznej pojawia się coraz więcej głosów wskazujących potencjalnych następców Kishidy. Swoją start w wyborach na przewodniczącego PLD

zapowiedzieli Ishiba Shigeru oraz minister ds. cyfryzacji Kono Taro. Przeciwnicy polityczni zwracają uwagę na coraz bardziej widoczną słabość obecnej administracji, która nie potrafi odzyskać zaufania społecznego i coraz częściej musi ustępować naciskom ze strony partnera koalicyjnego i opozycji. Premierowi Kishidzie nie pomagają głosy ze strony środowisk biznesowych, które pozytywnie oceniają wprowadzone przez niego reformy gospodarcze. Wygląda na to, że w najbliższych tygodniach premier Kishida i kierownictwo PLD będą musieli podjąć decyzję dotyczącą dalszego kierunku rozwoju partii i jej ewentualnego rebrandingu pod nowym kierownictwem.

II.JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

3 czerwca: odsłonięcie rzeźby upamiętniającej Polskie sieroty uratowane z Syberii. W Japonii odsłonięto ceramiczną płaskorzeźbę upamiętniającą setki polskich sierot, którymi opiekowano się w Tokio po ewakuacji z Syberii w Rosji sto lat temu. W uroczystości wzięli udział potomkowie uratowanych polskich dzieci, którzy odtworzyli fotografię swoich przodków. W wydarzeniu wzięła również udział japońska księżniczka Hisako Takamado.

3 czerwca: japońska firma TDK otwiera nowe miejsca pracy na Węgrzech. Inwestycja japońskiej firmy TDK o wartości 66,5 mln EUR stworzy 250 nowych miejsc pracy w miejscowości Szombathely. Japońska firma produkująca czujniki samochodowe, powiększy swoją powierzchnię produkcyjną o 12 000 metrów kwadratowych. Węgry dofinansowały inwestycję w wysokości 17 mln EUR.

14 czerwca: Japonia i Ukraina podpisały niewiążące porozumienie zakładające długotrwałe wsparcie. Premier Japonii Kishida Fumio i prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski podpisali porozumienie, na mocy którego Tokio ma zapewnić długoterminowe wsparcie dla Kijowa w obliczu rosyjskiej inwazji. Na mocy 10-letniej umowy Japonia będzie dostarczać „nieśmiercionośny sprzęt” oraz zapewni „leczenie rannych ukraińskich żołnierzy”. W przyszłym roku ma zostać zorganizowana konferencja w celu omówienia sposobów radzenia sobie z minami lądowymi umieszczanymi na Ukrainie. Japonia będzie aktywnie wspierać ożywienie gospodarcze i modernizację przemysłową Ukrainy.

21 czerwca: Japonia obejmuje sankcjami azjatyckie firmy wspierające wojnę na Ukrainie. Japonia wprowadziła ograniczenia handlowe wobec firm z Chin, Indii, Kazachstanu i Uzbekistanu w związku z ich wsparciem dla rosyjskiej wojny na Ukrainie. W ramach sankcji japońskie firmy nie mogą eksportować

towarów do firm objętych sankcjami, w tym Asia Pacific Links Ltd z siedzibą w Hongkongu i Yilufa Electronics Limited z siedzibą w Shenzhen.

III.SYTUACJA GOSPODARCZA

2 czerwca: Japonia utworzy 10 hubów do recyklingu surowców elektronicznych. Japoński rząd uruchamia współpracę z japońskimi firmami, której celem ma być utworzenie 10 centrów recyklingu odpadów elektronicznych. Rząd przeznaczy 191 milionów dolarów w ciągu trzech lat, aby pomóc firmom w budowie instalacji. Do inicjatywy mają dołączyć Mitsubishi Materials, JX Advanced Metals i Hanwa. Rząd przyjął nowy cel, jakim jest recykling 500 000 ton e-odpadów do 2030 roku, co stanowi wzrost o 50% w porównaniu z rokiem 2020. Według statystyk Ministerstwa Finansów, eksport złomu miedzi wyniósł 402 887 ton w 2023 r., co oznacza wzrost o 10% w porównaniu z rokiem poprzednim i przekroczenie progu 400 000 ton po raz pierwszy od 14 lat.

11 czerwca: ograniczenia Stanów Zjednoczonych zwiększają eksport japońskiej technologii do Chin. Co najmniej 50% japońskiego eksportu urządzeń do produkcji półprzewodników trafiło do Chin trzeci kwartał z rzędu. Wzrost eksportu jest efektem silniejszego popytu na mniej zaawansowany sprzęt, wywołany ograniczeniami handlowymi wprowadzonymi przez USA. Chiny odpowiadają za połowę zakupów sprzętu do produkcji półprzewodników, komponentów do tych maszyn, a także sprzętu do produkcji płaskich wyświetlaczy. Wartość eksportu do Chin w tej kategorii produktów wzrosła o 82% w porównaniu z rokiem ubiegłym do 521,2 mld jenów (3,32 mld USD). Wyraźny wzrost eksportu do Chin wynika częściowo z gotowości zakupu sprzętu w obliczu rosnących ograniczeń. We wrześniu 2023 roku Chiny sprowadziły sprzęt do produkcji chipów o wartości 5,2 mld USD, co stanowi wzrost o około połowę w porównaniu z rokiem poprzednim. Zdaniem Kishikawy Kazumy z Daiwa Institute of Research „chińscy producenci, którzy nie mogą uzyskać sprzętu do produkcji zaawansowanych półprzewodników, przestawiają się na wytwarzanie chipów ogólnego przeznaczenia”. Zmiana spowodowała skokowy wzrost zapotrzebowania sprzętu do produkcji chipów, który nie jest objęty ograniczeniami handlowymi narzuconymi przez Waszyngton.

13 czerwca: sukces japońskiego programu promującego inwestycje wśród społeczeństwa. Według ankiety opublikowanej przez Agencję Usług Finansowych liczba kont założonych w ramach programu NISA na koniec marca przekroczyła 23 miliony. Oznacza to wzrost o około 4,49 miliona kont od końca marca ubiegłego roku. Więcej niż jeden na sześciu obywateli Japonii posiada obecnie konto NISA. Indywidualne konto oszczędnościowe Nippon to narzędzie, które ma pomóc mieszkańcom Japonii w oszczędzaniu pieniędzy dzięki

zwolnieniu z opodatkowania. Jest ono wzorowane na indywidualnym koncie oszczędnościowym funkcjonującym w Wielkiej Brytanii.

17 czerwca: spadek zamówień w japońskim przemyśle wytwórczym.

Zamówienia w japońskim sektorze produkcyjnym spadły w kwietniu o 11,3%. Popyt ze strony sektora prywatnego zmniejszył się po raz pierwszy od trzech miesięcy. Popyt w sektorze prywatnym, z wyłączeniem statków i energii elektrycznej, który służy jako główny wskaźnik prywatnych inwestycji kapitałowych, spadł o 2,9% w porównaniu z poprzednim miesiącem. Jest to pierwszy spadek od trzech miesięcy.

22 czerwca: duży japoński bank odchodzi od systemu awansów na podstawie długości zatrudnienia.

Sumitomo Mitsui Banking Corporation, jeden z trzech japońskich mega-banków, planuje gruntowny przegląd swojego systemu kadrowego. Jedną z istotnych zmian będzie zniesienie systemu awansowania pracowników i wzrostu wynagrodzeń opartego na stażu pracy. Sumitomo Mitsui, zatrudniający około 30 000 pracowników, planuje zlikwidować ten system w ciągu dwóch lat. Bank zamierza przejść na system oparty na wynikach. System stażu pracy został wprowadzony podczas powojennego boomu gospodarczego w Japonii, aby zapewnić długoterminowe zatrudnienie. Decyzja Sumitomo Mitsui jest ważnym krokiem na drodze do zmiany japońskiej kultury korporacyjnej.

22 czerwca: japoński rząd próbuje zmniejszyć deficyt w handlu cyfrowym.

Japoński rząd ma zająć się problemem coraz słabszej konkurencyjności cyfrowej i odpływie bogactwa. Program Polityki na rzecz Urzeczywistnienia Społeczeństwa Cyfrowego na rok fiskalny 2024 wspomina o „deficycie cyfrowym” Japonii, który rośnie wraz z wyższymi opłatami za licencjonowanie oprogramowania, przechowywanie danych w chmurze i reklamy online. Najnowszy rządowy plan wzywa do wymiany starzejących się systemów i szkolenia talentów w celu nadrobienia zaległości. Dane Banku Japonii pokazują, że deficyt usług cyfrowych wzrósł ponad dwukrotnie od 2015 r. do 5,35 bln jenów (33,7 mld USD) w ubiegłym roku. Sektor przyczynił się do wyraźnego pogorszenia ogólnego bilansu płatniczego Japonii w zakresie usług, pomimo ożywienia w turystyce zagranicznej. Popyt na usługi cyfrowe rośnie wraz z rozwojem nowych usług, takich jak szersze zastosowanie sztucznej inteligencji generatywnej. Duża część tego zapotrzebowania jest zaspokajana przez amerykańskich gigantów technologicznych, takich jak Google, Amazon i Microsoft, co powoduje odpływ pieniędzy z Japonii. Aby położyć podwaliny pod budowę przemysłu cyfrowego, plan wzywa do ustanowienia ram promujących integrację danych, a także szkolenia talentów potrzebnych do transformacji cyfrowej.

27 czerwca: Japonia będzie wspierać rozwój sieci 5G na Filipinach. Japonia pomoże Filipinom budować sieć 5G w celu zapewnienia alternatywy dla chińskiej

technologii dla infrastruktury regionu Indo-Pacyfiku. Japońska minister spraw zagranicznych Kamikawa Yoko będzie omawiać plan pomocy dla Filipin podczas nadchodzącej wizyty w Azji Południowo-Wschodniej. Celem jest stworzenie działającej sieci bezprzewodowej piątej generacji w ciągu kilku lat. Stany Zjednoczone również mają zapewnić wsparcie finansowe. Japonia posiada podobne umowy z Palau i Kambodżą i rozważy rozszerzenie pomocy 5G również na Indonezję i Wietnam. Chińskie stacje bazowe rozprzestrzeniły się na rynkach wschodzących i w krajach rozwijających się. Huawei Technologies posiada około 30% udziału w globalnym rynku a ZTE 10% udziału.

30 czerwca: dalszy spadek wartości japońskiej waluty. Wartość japońskiej waluty spadła do poziomu 161 jenów w stosunku do dolara, wyznaczając najniższy poziom od około 37 i pół roku. Na rynku rosną obawy o potencjalną interwencję walutową ze strony rządu i Banku Japonii. Spadek wartości waluty nastąpił po tym, gdy przedstawiciel Zarządu Rezerwy Federalnej wskazał, że obniżenie stóp procentowych nie jest jeszcze właściwe ze względu na ryzyko ponownego przyspieszenia inflacji.

KOMENTARZ

W kontekście gospodarczym warto zwrócić uwagę na ciekawe informacje dotyczące ograniczeń nałożonych na eksport technologii wykorzystywanej do produkcji półprzewodników. Administracja Joe Bidena przed zbliżającymi się wyborami prezydenckimi próbuje wyraźnie zaostrzyć swoje stanowisko w konflikcie technologicznym i handlowym z Chinami. Pomimo uruchomienia nowego trójstronnego dialogu technologicznego pomiędzy Stanami Zjednoczonymi, Japonią i Koreą Południową, amerykańcom nie udało się przekonać sojuszników do wprowadzenia dalszych ograniczeń w eksporcie technologii wykorzystywanych do produkcji półprzewodników. Przedstawiciele Seulu i Tokio zgodzili się natomiast na dalszą współpracę w zakresie wzmacniania łańcuchów dostaw.

Podczas trójstronnego spotkania omawiano temat chińskiej nadprodukcji mniej zaawansowanych chipów. Japonia i Holandia za namową USA ograniczyły eksport sprzętu do produkcji zaawansowanych chipów w roku 2023. Pomimo tych działań Huawei Technologies produkuje smartfony wyposażone w 7-nanometrowe chipy wykonane na przy użyciu starszego sprzętu, który nie został objęty ograniczeniami. Sytuacja ta doprowadziła do skokowego wzrostu chińskiego importu technologii do produkcji mniej zaawansowanych półprzewodników między innymi z Japonii. Nieoczekiwanie, znaczna część

japońskich producentów komponentów wykorzystywanych przy produkcji wyświetlaczy cieszy się z rekordowych zamówień płynących z Chin. Chińscy producenci próbują obejść ograniczenia nałożone przez Stany Zjednoczone, korzystając z mniej zaawansowanego wyposażenia sprowadzanego z Japonii, Korei Południowej i Holandii. Biorąc pod uwagę stosunkowo duże korzyści dla własnych producentów, władze w Tokio i Seulu będą niechętnie przyglądać się planom wprowadzenia kolejnych ograniczeń eksportowych. Siła przekonywania Stanów Zjednoczonych będzie również coraz bardziej ograniczona przez rosnącą niepewność podczas trwającej kampanii wyborczej, która wkracza w decydującą fazę.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

